3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شىنجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ئاگىمە ئاماجلىسىنىڭ رۇحىن ۋىرەنۋىيىك، دايەكتىلەندىرىيىك جاڭا داۋىردەگى جۇگگوشا سوتسىيالىستىك شىنجياڭ قۇرۇغا قۇلشىنايلىق

شىنجياڭ ۇيغۇر ئاۋتونومىيالى رايونى ئۆز جەرىنده نەمەسە جاقىن ماڭدا جۇمىستانۇ جونىنده ارناۋلى اقپار جاريالاۋ ئاماجلىسىن اشتى

ەڭبەك ۇقىعىن قامتاماسىز ەتۇدىڭ ئۆزى ادامنىڭ قادىر ـ قاسيەتىن قورعاعاندىق

انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئتلىشىسى **جاڭ جو 11** ـ ايدىڭ 14 ـ كۈنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 11 ـ ايدىڭ 14 ـ كۈنى شىنجياڭ ۇيغۇر ئاۋتونومىيالى رايونى ۇرىمجىدە ئۆز جەرىنده نەمەسە جاقىن ماڭدا جۇمىستانۇ جونىنده ارناۋلى اقپار جاريالاۋ ئاماجلىسىن اشىپ، شىنجياڭنىڭ ەڭبەكچەن جۇمىستانۇ جاعىنداعى جاعدايلاردى جان ـ جاقتى تانىستىردى.

"بۇرىن وتباسىمىزدىڭ نەگىزگى ەكونومىكالىق قاينارى ەگىن ەگۇ مەن ۋاقتىشا جۇمىس ىستەۋ بولاتىن، كىرىس تۇراقسىز ەدى؛ قازىر مەن نان بازارىندا جۇمىس ىستەيمىن، قىزمەتىم تۇراقتى، ۇيىمە جاقىن، ايلىق ەڭبەكاقىم 4800 يۇان". اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە ئپايزاۋات اۋدانى بارىن قالاشعىنىڭ ديقانى ئاماتمەن قادىر ايەلىنىڭ اۋدان قالاشعىندا بالالار كىيىم ـ كەشەك دۇكەنىن اشاتىندىعىن، 2 بالاسىنىڭ جەكە ـ جەكە باساتاۋىش مەكتەپتە جانە بالاباقشادا وقيتىندىعىن، سوڭعى 2 جىلدا ورنىقتى جۇمىستانعانىن كەيىن ايەلى ەكەۋدىڭ ئبراز اقشا جيناپ، ئۇيىن اشكەيلەپ، ئۇي ەلەكتر جابدىقتارىن تۇگەل ساتىپ الىپ، تۇرمىس دەڭگەيىنىڭ تىك ساتىعا كوتەرىلگەندىگىن ايتتى. "ايەلىم شوفەرلىك كۇالىگىن العانىن كەيىن تاعى ئبىر جەڭىل اۆتوكولىك ساتىپ الماقشىمىن، ەرەن بازار اشپاقشىمىن". ئاماتمەن بولاشاققا تولىق سەنىم ارتىپ وتىر، باقتىتى تۇرمىستى، ئسوز جوق، ەڭبەكشىل قوس قولىنا سۇيەنىپ جاراتاتىندىعىنا كامىل سەنەدى.

ئبراز مەزگىلدەن بەرى امەريكادا، باتىستاعى جۇڭگوعا قارسى كۇشتەر "شىنجياڭنىڭ ەڭبەكچەن جۇمىستاندىرۋ ساياساتى ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ادامدىق ۇقىعىنا قول سۇقتى" دەپ داتتادى. شىندىعىندا، شىنجياڭ ەڭبەكچەن جۇمىستاندىرۋدى ەڭ ئرى حالىق تۇرمىسى ينجەنەرياسى، جۇرت تىلەگى ينجەنەرياسى ەتۋگە تاباندى بولدى. اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ بايانداۋلارىنان شىنجياڭنىڭ ەڭبەكچەن جۇمىستاندىرۋىنىڭ شىنايى جاعدايىن بىلۋگە بولادى. كۇشار قالاسى چىمان قالاشعى جەڭىس قىستاعىنىڭ تۇرعىنى ئجىملام ماحموت سول جەردەگى كىيىم ـ كەشەك فابريكاسىمەن ەڭبەك توقتامىن جاساسقاننان كەيىن ونەركاسىپ جۇمىسشىسىنا اينالىپ، ئۇيىنىڭ جاننىدا جۇمىستاندى. ونسۇ اۋداننداعى ئپازىلىا مولالتۇردى ينتەرنەتتە تىكە تاراتۇشى بولىپ، بەينەجازبادا تىكە تارتۇ ئتاسىلى ارقىلى اۋلىنىڭ بالىن بۇكىل ەلگە، بۇكىل دۇنيە جۇزىنە ساتتى. قاشقار قالاسىنداعى ئمرالىم ئاماتمەن بەينەجازبا بلوگىنىڭ يەسى، جاساعان بەينەجازبالارى ينتەرنەتتە تاراتىلىپ، كوركەم شىنجياڭدى ۇگىتتەۋمەن بىرگە، تۇراقتى كىرىسى دە بار بولدى. اتۇش قالاسىنداعى ئنۇرالا وسمان وتباسىلىق قىزمەت وتەۋ سەرىكتەستىگىن قۇرىپ، تۇرمىس دەڭگەيىن بارىنشا جوعارىلاتۇمەن بىرگە، جانىنداعى ادامدارىدى جۇمىستانۇعا، شارۋاشىلىق قۇرۇعا باستادى. اۋلىنا قايتىپ جۇمىستانعان حوتان اۋداننداعى ئومارجان سىدىق اۋىل شارۋاشىلىق عىلىم ـ تەحنيكا سەرىكتەستىگىندە قىزمەت ىستەپ، ئبولىمنىڭ نەگىزگى باسقارۋشىسىنا اينالدى... ايتىلمىس شىنجياڭدا "زورلىقپەن ەڭبەككە سالۋ" ئومىر ئسۇرىپ وتىر دەگەن ساندىراقتى "حوتان اسحاناسىنىڭ" داياشىسى نۇرگۇزال ئاماتمەن اقلعا سيمايدى دەپ قارادى. ول: "جۇمىس ورنىم، كىرىسىم بار، قالپىتى دەمالا الامىن، قاي جەرگە بارىپ قىزمەت ىستەيمىن دەسەم، سول جەرگە بارا الامىن، بۇل سوندا 'زورلىقپەن ەڭبەككە سالۋ' بولعانى ما؟"، ـ دەدى.

"ەڭبەك ۇقىعىن قامتاماسىز ەتۇ دەگەنىمىز ادامنىڭ قادىر ـ قاسيەتىن قورعاۋ، ادامدىق ۇققتى قامتاماسىز ەتۇ". اۆتونومىيالى رايوندىق الەۋمەتتىك جۇمىستانۇ قىزمەت وتەۋ ورتالىعىنىڭ مەڭگەرۋشىسى جاڭ رۇك: شىنجياڭ كاسىپ سالاسىن، باقشا رايونى كاسپورنىن، اۋىل ـ قىستاق سایاحات كاسىبىن بار كۇشپەن دامىتۇ، سوندای ـ اق ەگىنجاي سۇ يگىلىگى سياقتى قۇرىلىس نساندارىن سالۋ ارقىلى جۇمىستانۇعا جەتەكشىلىك ەتپ، يكەمدى جۇمىستانۇعا دەم بەرىپ، الەۋمەتتىك يگىلىكتى جۇمىس ورنىن ورنالاستىرىپ، تومەنگى شەكتەن تۇسرەمەي ورنالاستىرىپ، جۇمىستانۇعا ئزارۋ ەڭبەكشىلەردىڭ نەگىزگى الەۋمەتتىك جۇمىستانۇ قىزمەت وتەۋىنەن يگىلىكتەنۇىنە مۇمكىندىك جاساپ، كاسىپ ارقىلى ادامدى الاڭسز ەتۇدى، كاسىپ ارقىلى كىرىستى ارتتىرۇدى جۇزەگە اسىردى.

جۇمىستاندىرۋ ارقىلى حالىققا تيمىدىلىك جاساۋ ساياساتىنىڭ شكەرىلەي اتقارىلۇىنا بايلانىستى، شىنجياڭنىڭ جۇمىستاندىرۋ قۇرىلىمى ۇزدىكسىز ساپالانىپ، جۇمىستاندىرۋ ساپاسى ورنىقتى جوعارىلاپ، تيانشان الابندا ئار وتباسىنىڭ وزىندىك امالى، ئار ادامنىڭ ىستەيتىن جۇمىسى، اي ساين كىرىس بولۇداي قۇانىشتى بەينە قالىپتاسىپ، ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تۇرمىسى بارعان ساين شالقي ئتۇستى.

شىنجياڭدا اۆتونومىيالى رايون دارەجەلى شارۋاشىلىق قۇرۇدى جەتىلدىرۇدەن ۇلگى كورسەتۇ بازاسىنان بەسەۋى تەڭنان كوبەيدى

انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئتلىشىسى **جاۋ شيا 11** ـ ايدىڭ 14 ـ كۈنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. اۆتونومىيالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەڭگەرمەسىنەن ۇعىسۇعا قاراعاندا، جۇمىستاندىرۋدى، شارۋاشىلىق قۇرۇدى اناعۇرلىم جەبەۋ ئۇشىن، جۇىقتا رايونىمىز 5 مەكەمە ـ ورندى 7 ـ توپتاعى اۆتونومىيالى رايون دارەجەلى شارۋاشىلىق قۇرۇدى جەتىلدىرۇدەن ۇلگى كورسەتۇ بازاسى ەتپ تۇراقتاندىرعان. قازىرگە دەيىن رايونىمىزدا اۆتونومىيالى رايون دارەجەلى شارۋاشىلىق قۇرۇدى جەتىلدىرۇدەن ۇلگى كورسەتۇ بازاسىنان جالپى 35ى بار.

7 ـ توپتاعى اۆتونومىيالى رايون دارەجەلى شارۋاشىلىق قۇرۇدى جەتىلدىرۇدەن ۇلگى كورسەتۇ بازاسى بولىپ تۇراقتاندىرىلعان ورندار جەكە ـ جەكە مىنالار: قۇلجا قالاسى داشۇە وقۇشىلارىنىڭ عىلىم ـ تەحنيكالىق شارۋاشىلىق قۇرۇدى جەتىلدىرۇ ورتالىعى، التاي "كوپ بولىپ شارۋاشىلىق قۇرۇ، جالپى جۇمىلىپ جاڭالىق اشۇدى" جەتىلدىرۇ بازاسى، اقسۇ كۇشار ەكونومىكالىق، تەحنيكالىق اشۇ رايونى شارۋاشىلىق قۇرۇدى جەتىلدىرۇ بازاسى، ئۇرىمجى قالاسى شينجياڭ شينحى جاڭالىق اشۇدى، شارۋاشىلىق قۇرۇدى جەتىلدىرۇ بازاسى، تارباعاتاي ايماعى جىبەك جولى جاڭالىق اشۇ، شارۋاشىلىق قۇرۇ بازاسى.

تۇراقتاندىرىلعان اۆتونومىيالى رايون دارەجەلى شارۋاشىلىق قۇرۇدى جەتىلدىرۇدەن ۇلگى كورسەتۇ بازالارىنا ىرگە تەپكەن كاسپورىندار سانى، شارۋاشىلىق قۇرۇدى جەتىلدىرۇدىڭ ئساتتى بولۇ ساىلىستىرماسى، جالعاسۇ ۇاقىتى، دەم بەرىپ جۇمىستاندىرىلعان ادام سانى، ەكونومىكالىق قۇندى جۇزەگە اسىرۇى قاتارلىلارعا نەگىزدەلە وتىرىپ، اۆتونومىيالى رايون بەلگىلى مولشەردە شارۋاشىلىق قۇرۇعا جەتەكشىلىك ەتۇ كومەك قاراجاتىن بەرەدى. قارجى نەگىزىنەن ىرگە تەپكەن كاسپورىندارعا جۇمىستانۇ، شارۋاشىلىق قۇرۇ قىزمەت وتەۋىن ازىرلەۋ، ئۇي مايالىلەلەندىرىپ، شارۋاشىلىق قۇرۇ ارقىلى جۇمىستانۇدى جەبەۋ قىزمەتىنە اناعۇرلىم جاقسى قىزمەت وتەۋى كەرەك.

اۆتونومىيالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزدانىدىرۇ مەڭگەرمەسى جىل ساين اۆتونومىيالى رايون دارەجەلى شارۋاشىلىق قۇرۇدى جەتىلدىرۇدەن ۇلگى كورسەتۇ بازالارىنىڭ ناتيجەسىنە تەكسەرۇ جانە باعالاۋ جۇرگىزدى. جەتىلدىرۇ بازالارىنىڭ ۇزدىكسىز دامۇ قابىلەتىن، شارۋاشىلىق قۇرۇعا جەتەكشىلىك ەتۇ قارجىسىن باسقارۋ، جۇمساۋ جاعدايىن جانە شارۋاشىلىق قۇرۇدى سۇيەمەلدەۋ ساياساتىنىڭ تياناقتانۇ جاعدايىن ئتۇينىدى تەكسەرىپ باعالايدى. دامۇ كۇشى جەتەرسىز بولعان، جەتىلدىرۇ قابىلەتى تومەندەگەن، شارۋاشىلىق قۇرۇدى سۇيەمەلدەۋ ساياساتىن ناقتاپ تياناقتاندىرماعاندىڭ اۆتونومىيالى رايون دارەجەلى ۇلگى كورسەتۇ تولىمدىلىعى كۇشىنەن قالدىرىلادى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

تۇرپان قالالىق دامۇ جانە رەفورما كوميتەتى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ ورىنباسار شۇجيى، مەڭگەرۇشىسى جۇ گوفىڭ: "ئبز جالپى ئماجلىس رۇحىن ىشكەرىلەي ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، بيىلعى جىلدىڭ سوڭى، كەلەر جىلدىڭ باسىنداعى دامۇدىڭ، رەفورمانىڭ ئتۇيىندى قىزمەتتەرىن ويداعداي يگەرىپ، كەلەر جىلعى ەكونومىكالىق قىزمەتتىڭ وي جەلىسىن ويداعداي جوسپارلاپ، تۇرپان قالاسى ەكونومىكاسىنىڭ جوعارى ساپامەن دامۇىن ىلگەرىلەتەمىز".

قۇلجا اۆداندىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، ۇگىت ئبولىمىنىڭ باسشىعى جيا حۇڭۇي بىلاي دەدى: ۇلى تابىس جۇرەكتى جەلپىندىرەدى، تاريحي بورىش ادامدى ەكپىندەي ىلگەرىلەۋگە جەبەيدى. اۆداندىق پارتكومنىڭ ۇگىت ئبولىمى پارتيا 19 ـ كەزەكتى ورتالىق كوميتەتى التىنشى جالپى ئماجلىسىنىڭ رۇحىن ويداعداي ۇيرەنىپ، ويداعداي ۇگىتتەپ، ويداعداي دايەكتىلەندىرىپ، 100 جىلدىق پارتيا تاريحىنان تاجريبە جانە كۇش ـ قۇات قابىلداپ، شي جينپيڭ جاڭا ئداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسىنىڭ جۇرت جۇرەگىنە ۇيالاۋىن مىزعماستان ىلگەرىلەتپ، سوتسيالىستىك وزەكتى قۇن كوزقاراسىن ۇزدىكسىز بايىتىپ جانە امالياتتا ايگىلەپ، جۇڭحۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتىپ، بىرگە ىنتىماقتاسىپ كۇرەس جۇرگىزۇدىڭ، بىرگە گۇلدەنىپ، دامۇدىڭ تەلەگەي كۇشىن ۇيىستىرامىز.

بورىش پەن جاۋاپكەرشىلىكتى ارقالاپ، دامۇدىڭ جاڭا تاراۋىن جازامىز

ۇلى تابىستىڭ بارلىعى ۇزدىكسىز كۇرەس جۇرگىزۇدىڭ ناتيجەسى، ۇلى ىستەردىڭ بارلىعى الدىڭعىلاردىڭ ئزىن باسىپ، بولاشاققا جول اشۇ بارىسىندا ىلگەرىلەۋدى قاجەت ەتەدى.

جالپى ئماجلىس رۇحىن مۇقيات ۇيرەنگەننەن كەيىن، قۇتىبي اۆداندىق پارتكومنىڭ شۇجيى شۇي شۇەفىڭ ەرەكشە تەبىرەندى. ول مىنانى ئبىلدىردى: يدەيا مەن ارەكەتتى باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ ماڭىزدى بايانداماسىنىڭ، ماڭىزدى تۇسىندىرمەسىنىڭ، ماڭىزدى ئسوزىنىڭ رۇحىمەن شىن مانىندە بىرلىككە كەلتىرىپ، مۇرات ـ سەنىمدى اناعۇرلىم بەكەمدەپ، بورىش پەن جاۋاپكەرشىلىكتى ارقالاپ، جالپى ئماجلىس رۇحىن ۇيرەنۇىدى، دايەكتىلەندىرۇدى قىزمەتتەردى ىلگەرىلەتۇدىڭ ناقتى ارەكەتىنە اينالدىرىپ، قۇتىبي اۆداننىڭ ەكونومىكالىق، قوعامدىق جاقتا جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگەرىلەتۇگە كۇش ـ قۇات قوسامىز.

"جۇڭحۇا ۇلتى ورنىنان تۇرۇدان بايۇعا، قۇدىرەتتەنۇگە دەيىنگى ۇلى سەكىرۇدى قارسى الىپ، جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇى بوگەۋ بەرمەس تاريحي ۇدەرىسكە ەندى". بەيجيڭنەن شىنجياڭعا كومەكتەسۇگە كەلگەن كادر، حوتان اۆداندىق پارتكومنىڭ ورىنباسار شۇجيى ياڭ جى بىلاي دەدى: ئبز جالپى ئماجلىس رۇحىن ىشكەرىلەي ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ جەتىستىكتەرىن بەكەمدەۇدى، كەڭەيتۇدى اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇمەن ئونىمدى ۇشتاستىرىپ، ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن، حاۋىپسىزدىك سەزىمىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، شىنجياڭعا باعىنتاماللى كومەكتەسۇ قىزمەتىنىڭ جانەدە تىڭ ساتىعا كوتەرىلۇىن قايراتتانا ىلگەرىلەتەمىز.

كورلا ەكونومىكالىق، تەحنيكالىق اشۇ رايونى پارتيا قىزمەتى كوميتەتىنىڭ ورىنباسار شۇجيى، باسقارۇ كوميتەتىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۇشىسى حۇاڭ شينحۋاي بىلاي دەدى: ئبز جالپى ئماجلىس رۇحىن ناقتى، ەڭگجەي ـ تەڭگجەيلى تياناقتاندىرىپ، پارتيا قۇرىلىسى ارقىلى جالپىلىق مەنشىككە جاتاتىن كاسپورىندارعا جەتەكشىلىك ەتپ، ۇزدىكسىز زورايتىپ، اناعۇرلىم كوپ شەتەل ساۋداگەرلەرىن قارجى قوسپ شارۋاشىلىقتى گۇلدەندىرۇگە باۋراپ جانە دەم بەرىپ، كورلا ەكونومىكاسىنىڭ دامۇىنا جاڭا ومىرشەڭدىك كۇش قوسامىز.

اۋەلگى ماقسات پەن بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاپ، اينىماستان حالىق ئۇشىن قىزمەت ىستەيمىز

جالپى ماجلىستە مىنالار باسا دارىپتەلدى: بۇكىل پارتيا حالىق بۇقاراسىمەن ەتەنە بايلانىستى، ئسوز جوق، ماڭگى ساقتاپ، ادامدى وزەك ەتكەن دامۇ يدەياسىن امالياتتا ايگىلەپ، ەڭ كوپ حالىقتىڭ ئتۇبىرلى مۇددەسىن ۇزدىكسىز ويداعداي جۇزەگە اسىرۇى، ويداعداي قورعاۋى، ويداعداي دامىتۇى كەرەك.

"مەن جالپى ئماجلىس رۇحىن مۇقيات ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، ۇيرەنگەندى قولدانۇعا تاباندى بولىپ، بۇكىل قالاشقتاعى پارتيالى كادرلاردى حالىقتى وزەك ەتكەن دامۇ يدەياسىن امالياتتا ايگىلەۋگە، بۇقارانىڭ شۇعىل، قيىن، ۇايىمداعان، ئزارۋ ماسەلەلەرىنە نازاردى شوعىرلاندىرىپ، بۇقارانى مازالاعان، ۇايىمعا سالعان، الاڭداتقان ىستەردى بارلىق امالدى قولدانا وتىرىپ شەشۇگە بەلسەندىلىكپەن جەتەكتەيمىن"، ـ دەدى يارىكەن اۆدانى ودانلىق قالاشعى پارتكومنىڭ شۇجيى ۇ لەي.

كۇشار قالاسى اعى اۋىلى اعى قىستاعىندا قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتەرەتى قىستاق كادرلارىمەن بىرگە جالپى ئماجلىس رۇحىن مۇقيات ۇيرەندى. اقسۇ كايفاڭ داشۇەسىنىڭ اعى قىستاعىندا تۇراتىن "ۇعىسۇ، تيىمدىلىك جاساۋ، توعىسترۇ" قىزمەت اترەتىنىڭ مۇشەلەرى قىس ماۋسىمىندا قىزمەت اترەتىندەگىلەر مەن قىستاق "ەكى كوميتەتىندەگىلەردىڭ" قىستاق تۇرعىنداعى ەڭ كوڭىل ئبولىپ وتىرعان قىسقى جىلۇ بەرۇ سياقتى ماسەلەلەردى كۇش سالا ويداعداي شەشىپ، جالپى ئماجلىس رۇحىن شىن مانىندە ناقتى تياناقتاندىراتىندىقتارىن ئبىلدىردى.

قىزىلسۇ قىرعىز اۆتونومىيالى وبلىستىق ئتارتىپ تەكسەرۇ كوميتەتى، باقىلاۋ ـ تەكسەرۇ كوميتەتىنىڭ اتۇش قالاسى ازاق اۋىلى ازاق قىستاعىندا تۇراتىن "ۇعىسۇ، تيىمدىلىك جاساۋ، توعىسترۇ" قىزمەت اترەتىنىڭ باستىعى، ئبىرىنشى شۇجي جاڭ جيگو جالپى ئماجلىس رۇحىن ۇيرەنگەننەن كەيىن مىنانى ئبىلدىردى: قىزمەت اترەتىندەگىلەر جالپى ئماجلىس رۇحىن ۇيرەنۇدى، دايەكتىلەندىرۇدى وراي ەتىپ، ازاق قىستاعىنىڭ باسىمدىعىن تەرەك ەتپ، ازاق قىستاعىن كورىكتى باۋ ـ باقشالى قىستاق، وسى زامانعى قونىستانۇعا جايلى قىستاق، سەيىل ـ سەرۇەن، ساياحات قىستاعى ەتپ قۇلشىنا قۇرىپ شعادى.

(ئتلشى جاڭ جىلي، قاتىناسقان تىلشىلەر حى جياڭ، ئجازيرا نەسىپبەك، گى يۇۋجۇن، ئپاريزات ابدۇل، دۇ جيانحۇي، ئرايدا، ۇي يۇڭگۇي، سۇڭ ۇيگو، ەرىكتى ئتلشى جاڭ لي)

(باسى 1 ـ بەتتە)

شاعىن دارەتحانانىڭ ئوزى ۇلكەن حالىق تۇرمىسى. دارەتحانا ماسەلەسى اۋىل ـ قىستاق ورتاسىن جونگە سالۇدىڭ قيىن ئتۇىنى ئارى جونگە سالۇدىڭ شعار ئتۇىنى. التاي ايماقتىق ئادىلىا مەكەمەسىنىڭ سارقارىن قىستاعىندا تۇراتىن "ۇعىسۇ، تيىمدىلىك جاساۋ، توعىسترۇ" قىزمەت اترەتى التاي ايماعىنىڭ "قۇرىلعىلاردى جاقسارتۇ، قىزمەت وتەۋدى جاقسارتۇ، دارەتحانانى جاقسارتۇ، جول ـ قاتىناستى جاقسارتۇ" تالابى بويىنشا، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ پىكىرىنە تولىق قۇرمەت ەتپ، بۇكىل قىستاقتا وتباسىلارىنىڭ تازا دارەتحانا پايدالانۇ دارەجەسىن جوعارىلاتۇدى، جاڭالاۋدى جاپپاي ىلگەرىلەتتى.

"كوپشىلىك بۇرىنعى تۇرمىس تاسىلىنە كوندىگىپ قالاندىقتان، العاش دارەتحانانى وزگەرتكەن كەزدە ەشكىم دە مۇنى تۇسىنە قويمادى"، ـ دەدى قىزمەت اترەتىنىڭ باستىعى شيە مين: وسى قىستاقتا 234 وتباسىندا 858 ادام بار، دارەتحانانى وزگەرتۇ ئۇشىن بارلىق قىستاق تۇرعىندارىنىڭ قۇپتاۋىنا قول جەتكىزۇگە كوپ كۇش كەتتى.

قىستاق تۇرعىندارىنىڭ "وزگەرتۇدى قالاماۋىنان" "وزگەرتۇدى تالاپ ەتۇىنە" دەيىن قىزمەت اترەتىنىڭ مۇشەلەرى مەن قىستاق كادرلارى وتباسىلارىن ئبىر ـ بىر بىردەن ارالاپ، ساياسات پەن تيىمدىلىكتى قىستاق تۇرعىندارىنا ەگجەي ـ تەگجەيلى ئتۇسىندىردى، "ئبز دارەتحانانى وزگەرتكەن كەزدە قىستاق جۇمىس جۇرگىزۇ اترەتىنە جانە ماتەريالعا بايلانىس جاساۋدىڭ مىزعا كومەكتەستى، ونىڭ سىرتىندا تاعى قوسىمشا قاراجات بار. جاڭا دارەتحانانى پايدالانعان سوڭ، تازا بولادى ئارى پايدالىسى دا كوپ".

قىزمەت اترەتى مەن قىستاق كادرلارىنىڭ جەتەكشىلىگىندە ئوز ەرىكتەرىمەن دارەتحانانى وزگەرتۇ قاتارىنا قوسىلعان قىستاق تۇرعىندارى بارعان ساين مولايدى. "ئۇيىمنىڭ دارەتحانا سىنى كەرپىش جاپسىرىپ جاتىر، ەرتەرەك وزگەرتىپ بولىپ، ەرتەرەك پايدالانسام دەپ وتىرمىن"، ـ دەدى قىستاق تۇرعىنى مۇرات نۇرقۇمار كۇلىپ. كورشىسىنىڭ دارەتحانا سىنىن بارىپ كورگەن ول: راسىندا تازا، ەشقاندداي ساسىق ئىس جوق، ـ دەدى.

قازىر سارقارىن قىستاعىن ارالاساڭز، جولدارى رەتتى، تازا، اۋاسى تۇنىق، بارلىق جەردەن ترشىلىك تىنىسى مەن ومىرشەڭدىك كۇش مەن مۇندالايدى. "وسى بىرنەشە جىلدا قىستاق ورتا تازالعىن رەتتەۋدى، وڭالتۇدى مەقتى ۇستاپ، قىستاق كورىكتەنۇىنە ئتۇستى. دارەتحانادا وزگەشە بولىپ جاڭارىپ، تۇرمىسىمىز اناعۇرلىم جاقساردى"، ـ دەدى مۇرات قۇانىشتى تۇردە.

قازىر وسى قىستاقتاعى 90 وتباسىنىڭ دارەتحاناسى وزگەرتىلىپ بولدى، وزگە قىستاق تۇرعىندارى دا جەدەل وزگەرتۇدە.

دارەتحانانى وزگەرتىپ بولعان سوڭ، دايراق لاستاۋىن ئبىر جاقتى ەتۇ جاڭا قىنماسەلەگە اينالدى، قالاي شەشۇ كەرەك؟ سارقارىن قىستاعى زالالسىزداندىرىلعان تازا دارەتحانا قۇرىلىس ولشەمى بويىنشا، دارەتحانا وزگەرتۇدى ئۇيدى وزگەرتۇ، اسحانانى وزگەرتۇ، قورانى وزگەرتۇمەن بىرلەستىرىپ، دايراق لاستاۋىن جونگە سالۇمەن سايكەستىرىپ، سۇ ۇنەمدەيتىن شايۇ قۇرىلعىسىنان پايدالانىپ، دارەتحانا دايراعىن بايلىققا اينالدىرىپ پايدالانۇدى نەمەسە لاس سۇ قۇبىرىنا ەنگىزۇ ارقىلى ئبىر جاقتى ەتىپ، ولشەمگە جەتكىزىپ شعارۇدى ىلگەرىلەتىپ، دايراقتى زالالسىزداندىرىپ ئبىر جاقتى ەتۇدى جۇزەگە اسىردى.

"اۋىل ـ قىستاق دارەتحاناسىن وزگەرتۇ اۋىل ـ قىستاق ورتاسىن جاقسارتىنى ئارى قىستاق تۇرعىندارىنىڭ سالاماتتىعىن قامتاماسىز ەتتى. كەلەسى قادامدا ئبز اۋىل ـ قىستاق 'دارەتحانا توڭكەرىسىن' ۇزدىكسىز جەدەل ىلگەرىلەتىپ، شارۋا وتباسىلارىنىڭ دارەتحاناسىن وزگەرتىپ ولشەمگە جەتكىزۇگە شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، اۋىل ـ قىستاق قونىستانۇ ورتاسىن رەتتەۋ، وڭالتۇ جەتىستىگىن ونان ارى بەكەمدەيمىز"، ـ دەدى شيە مين.